

מדות ומוסר בפְּרֻשֵׁת בְּלָק

• קְנָאָה, תַּאֲוָה, כְּבוֹד.

1. **כְּבוֹד** – בַּלְעָם מְסַרְבַּ בַּפֵּעַם הָרֵאשׁוֹנָה לְהַצְטַרֵּף לְשָׁלִיחִים שֶׁשָּׁלַח אֵלָיו בְּלָק בַּטַּעֲנָה: "מֵאֵן ה' תִּתִּי לְהֵלֵךְ עִמָּכֶם – אֲלֵא "עַם שָׂרִים גְּדוֹלִים מִכֶּם" ... (הוא אינו מְגַלֵּה אֶת הַסִּבָּה הָאֱמִתִּית – צוּוִי ה' לֹא לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל).
2. **תַּאֲוָה** – הַדְּגֻמָּה בָּהּ נֹקֵט בַּלְעָם כְּדִי לְתַאֲרֵךְ אֶת מְסִירוֹתָו עֲבוּר קִיּוּם רְצוֹן ה' שֶׁלֹּא לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל: "אִם יִתֵּן לִי בְּלָק מְלֹא בֵּיתוֹ כֶּסֶף וְזָהָב" ... חוֹשֶׁפֶת תַּאֲוֹת הַמָּמוֹן שֶׁלוֹ וְאֶת מָה שֶׁהוּא הֵיחָה חֲפֵץ בְּאֲמַת לְקַבֵּל.
3. **קְנָאָה** – בְּאַחַת הַקְּלָלוֹת שֶׁהִפְכוּ לְבְּרָכוֹת, נֹאמֵר: "וַיִּשָּׂא בַלְעָם אֶת עֵינָיו וַיִּרְא אֶת יִשְׂרָאֵל שֹׁכֵן לְשִׁבְטָיו... ", וּמִפְרָשׁ רַש"י: 'בִּקְשׁ לְהַכְנִיס בָּהֶם עֵין הָרַע'.

• הַתְּמַדָּה – עֵקֶבִיאוֹת -

עַז הֵיחָה רְצוֹנוֹ שֶׁל בְּלָק שֶׁבַלְעָם יְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל, לְשֵׁם כָּד, הוּא מִתְמַיֵּד בְּנִסְיוֹנוֹתָיו לְגֵרֵם לְבַלְעָם לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל וּמִשְׁקִיעַ מָמוֹן וְזָמֵן וְאֵינוֹ מִתְיַאֵשׁ מִכְּשָׁלוֹנוֹתָיו...

• מְסִירוֹת נֶפֶשׁ – זְרִיזוֹת:

בְּדַרְכוֹ לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל, בַּלְעָם מִשְׁפִּים לְקוּם (עַל אֵף שֶׁבִּלְיָלָה הַקּוּדֵם הִתְהַפֵּךְ עַל מִטָּתוֹ – יוֹפֵל וְגִלּוֹי עֵינָיִם...) וְחוֹבֵשׁ אֶת חֲמוּרוֹ בְּעֲצָמוֹ בְּנִגּוּד לְמִקְבֵּל, וְזֹאת אֵד וְרַק כְּדִי שֶׁיִּוֹכַל לְהוֹצִיא לַפֶּעַל אֶת מַחְשַׁבְתּוֹ הָרַעָה. אֵלוּלֵי מְסִירוֹת נֶפֶשׁוֹ שֶׁל אֲבָרְהָם שָׂאָף הוּא הַשְּׁפִים לְקוּם כְּדִי לְקַיֵּם אֶת רְצוֹן ה', מַעֲשֵׂה בַלְעָם יְכוּל הֵיחָה לְהוֹת קִטְרוֹג עַל יִשְׂרָאֵל.

• כְּבוֹד הַזֵּלָת -

לְאַחַר שֶׁאֲתוֹנוֹ שֶׁל בַּלְעָם פָּתְחָה אֶת פִּיהָ וְהִתְלוֹנְנָה עַל יַחְסוֹ אֵלֶיהָ, חָס הַקַּב"ה עַל כְּבוֹדוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשָׁע וְהִמִּית אוֹתָהּ, כְּדִי שֶׁלֹּא לְלַעַג וּלְבַיֵּשׁ אֶת בַּלְעָם 'שֶׁלֹּא יֹאמְרוּ: זֶה הִיא שֶׁסָּלְקָה אֶת בַּלְעָם'.... וְאִם חָס הַקַּב"ה עַל כְּבוֹד הָרַשָּׁע, אֵין צָרִיךְ לוֹמַר עַל כְּבוֹד הַצַּדִּיק.

• לֹא מִתְיַאֵשִׁים!

הַקַּב"ה בְּרַחֲמָיו הָרַבִּים אֵינוֹ מִתְיַאֵשׁ מִבַּלְעָם הָרַשָּׁע שֶׁהֵיחָה שׁוֹנֵא יִשְׂרָאֵל וּמִנְסָה לְמַנְעַ מִמָּנוּ לְחֻטָּא. לְשֵׁם כָּד, ה' עוֹשֶׂה אֶפְלוֹ נֵס נְדִיר שֶׁל "פְּתִיחוֹת פִּי הָאֲתוֹן" וְשׁוֹלַח 'מִלְאָךְ שֶׁל רַחֲמִים' כְּדִי לְעַבֵּב אוֹתוֹ. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שָׂאֵין לְהִתְיַאֵשׁ מִשׁוּם יְהוּדִי וּמַעֲצָמָנוּ...

• כּוּחוֹ שֶׁל דְּבַר – כּוּחָהּ שֶׁל בְּרָכָה

לְאַחַר שֶׁבִּלְק נִכַח בְּתִבּוּסְתָם שֶׁל סִיחוּן וְעוּג בִּיּוֹדֵי יִשְׂרָאֵל, הוּא מִבִּין אֶת מְגִבּוֹלוֹת הַכַּח. עַל כֵּן הוּא מְזַמֵּן אֵלָיו אֶת בַּלְעָם כְּדִי שֶׁיִּנְצַח אֶת יִשְׂרָאֵל בְּעֲזָרַת כַּח הַדְּבַר. בַּלְעָם אֵינוֹ מְצַלִּיחַ לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל. אוּלָם מַעֲצָמַת הַבְּרָכוֹת אֶפְשָׁר לְהַבִּין אֶת עֲצָמַת הַקְּלָלוֹת שֶׁבִּקְשׁ בַּלְעָם לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל. (אַחַת הַבְּרָכוֹת הַמְּפָרְסְמוֹת מוֹפִיעָה בְּסִדּוּר הַתְּפִלָּה וּמֵרַב חֲשִׁיבוּתָהּ הִיא נֹאמְרַת מִדֵּי יוֹם: "מָה טָבוֹ אֶהְיֶיךָ, יַעֲקֹב; מִשְׁכְּנֶתֶיךָ, יִשְׂרָאֵל"). הַמְּנוֹת וְהַחַיִּים בְּיַד הַלְשׁוֹן!